

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอสะอ่าว จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 294 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาโดยสรุป มีดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพหลักรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 101,084 บาท สำหรับระดับปัจจัยด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม มากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาฯ ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะเรื่องการใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ทอดทิ้ง มากกว่าการปฏิบัติในด้านการใช้ความรู้และถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะในเรื่องสมาชิกในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับคุณภาพชีวิตด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม โดยเฉพาะการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และการเสียสละเพื่อส่วนรวมมีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และ 0.001

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาพบว่า ศูนย์ศึกษาฯ ควรส่งเสริมให้มีการรวมอบรมความรู้แก่เกษตรกร ควรประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกรอบศูนย์ฯ มาเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอาชีพที่เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักที่ได้จากซากผลผลิตจากการเกษตร โดยจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ไปสู่ชุมชนและใช้วิทยากรจากในชุมชนนั้นๆ มีการรณรงค์การทำกิจกรรมพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน โดยจัดการประกวดแข่งขันมีประกาศเกียรติคุณชมเชย หรือนำสมาชิกกลุ่มอาชีพไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนความรู้กับหมู่บ้านอื่นที่ประสบความสำเร็จซึ่งเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสรุปเป็นบทเรียนที่จะได้นำไปขยายผลในการพัฒนาต่อไป